

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. gruodžio 23 d. Nr. V 2020/(34.70.E-3403)-429-61
Vilnius

Lietuvos bankas gavo advokato Renaldo Baliūčio (toliau – pareiškėjo atstovas), atstovaujančio pareiškėjui X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. gegužės 1 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Mobiliosios technikos draudimo sutartis, ją patvirtina draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartimi „Maksimaliu“ draudimo apsaugos variantu buvo apdraustas kombainas LEXION 770 (toliau – kombainas). Draudimo sutartis buvo sudaryta ERGO mobiliosios technikos draudimo taisyklių Nr. 16 (patvirtintų ERGO valdybos sprendimu, įsigaliojusių 2020 m. sausio 10 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2020 m. rugpjūčio 15 d. pareiškėjas draudiką informavo, kad 2020 m. rugpjūčio 14 d. dirbant laukuose (*duomenys neskelbtini*), į kombaino pjaunamąją sraigę pateko akmuo ir ją sugadino. Pareiškėjas nurodė, kad nuostoliai gali siekti 7 000 Eur.

2020 rugpjūčio 24 d. draudikas priėmė sprendimą minėtą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, vadovaudamasis Taisyklių 4.1.11 papunkčiu, kuriame nustatyta, kad mobiliosios technikos nuostoliai neatlyginami dėl pašalinių daiktų ar objektų patekimo į apdrausto turto agregatus, mechanizmus ar prietaisus. Atsižvelgdamas į tai, draudikas informavo pareiškėją, kad, vadovaujantis pranešimu apie žalą bei nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, 2020 m. rugpjūčio 14 d. įvykis nelaikomas draudžiamuoju ir draudimo išmoka nebus mokama, nes žala įvyko dėl pašalinio daikto – akmens - patekimo į mechanizmo vidų.

Pareiškėjui nesutikus su draudiko sprendimu, su pretenzija į draudiką, o vėliau ir į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo kreipėsi pareiškėjo atstovas.

Kreipimesi pareiškėjo atstovas pažymėjo, kad kombainą apgadino akmuo, jis „yra negyvosios gamtos sudėtinė dalis, žemės paviršiaus moreninės dangos dedamoji, todėl negali būti laikomas pašaliniu daiktu“. Pareiškėjo atstovo teigimu, „kaip berinktų žemdirbiai akmenis iš laukų, daug kur dirbantieji laukai yra tokie akmeningi, kad juose akmenų koncentracija išlieka pastovi. Dirbant laukus akmenys yra mechaniškai pakeliami ir labiau priartinami prie žemės paviršiaus, šiuo atveju akmuo nebuvo matomas atliekant darbus laukuose, kadangi pusė akmens buvo po žeme, pravažiavus tą vietą kurioje buvo akmuo, akmuo buvo iškeltas į paviršių ir taip sugadino kombaino pjaunamosios dalies sraigą. Kombainas dirbo pagal paskirtį, įprastoje vietoje įprastomis sąlygomis, todėl akmuo nagrinėjamu atveju negali būti laikomas pašaliniu objektu šioje situacijoje.“ Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjo atstovas prašė 2020 m. rugpjūčio 14 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju.

Atsakyme į pareiškėjo pretenzijas draudikas dar kartą pakartojo, kad, pagal Taisyklių 4.1.11 papunkčio sąlygas, mobiliosios technikos nuostoliai neatlyginami dėl pašalinių daiktų ar objektų patekimo į apdrausto turto agregatus, mechanizmus ar prietaisus, o šiuo atveju į kombaino agregatą pateko akmuo - pašalinis objektas, todėl draudimo apsauga negalioja, nesvarbu, kas patenka į apdraustos technikos vidų – akmuo, geležis ar koks nors kitas objektas, toks veiksmas laikomas nedraudžiamuoju įvykiu ir draudimo apsauga tokiems atvejams negalioja. Be to, draudikas nurodė, kad nuo minėtos pašalinių objektų patekimo

rizikos galima apsidrausti už papildomą draudimo įmoką. Atsižvelgdamas į tai, draudikas prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas vertina pateiktus įrodymus ir tuo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl įvykio, kurio metu buvo sugadintas pareiškėjo kombaino pjaunamosios dalies sraigtas, pripažinimo draudžiamuoju.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoką, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamos rizikos ribas, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui kyla tik tada, kai įvykio aplinkybės atitinka konkrečius draudimo sutartyje nurodytus draudžiamąjį įvykio požymius ir įvykiai neatitinka nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimo. Svarbu pažymėti, kad jeigu Taisyklių nuostatos, tarp jų ir nustatančios draudžiamuosius ir nedraudžiamuosius įvykius, yra pakankamai aiškiai ir suprantamai išdėstytos vidutinių gebėjimų žmogui, tokios sąlygos neturėtų būti aiškinamos per plačiai, t. y. išskirtinai apdraustojo arba naudos gavėjo naudai, nes taip draudikas būtų priverstas mokėti draudimo išmoką dėl rizikos, kurios neprisiėmė.

Pažymėtina, kad, sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sutarties sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu standartinės sutarties sąlygas parengusi šalis tinkamai jas atskleidė, t. y. sudarė tinkamą galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis (CK 6.185 straipsnio 2 dalis ir 6.186 straipsnio 1 dalis). Pareiškėjas neginčijo supažindinimo su Taisyklių sąlygomis ir Taisyklių bei individualias Draudimo sutarties sąlygas įtvirtinančio draudimo liudijimo pareiškėjui įteikimo aplinkybių. Be to, pareiškėjo atstovas kartu su prašymu nagrinėti vartojimo ginčą Lietuvos bankui pateikė Mobiliosios technikos draudimo produkto informacinį dokumentą, kuriame yra nurodyta ginčui aktuali Taisyklių nuostata. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjas buvo supažindintas su Draudimo sutarties sąlygomis, todėl Taisyklių sąlygos pareiškėjui yra žinomos ir privalomos.

Nagrinėjamu atveju aktualiame Taisyklių 4.1.11 papunktyje nurodyta, kad mobiliosios technikos nuostoliai neatlyginami dėl pašalinių daiktų ar objektų patekimo į apdrausto turto agregatus, mechanizmus ar prietaisus. Pareiškėjo atstovo teigimu, akmuo negali būti laikomas pašaliniu daiktu, nes jis yra negyvosios gamtos sudėtinė dalis. Taip pat pareiškėjo atstovas nurodė, kad „dirbant laukus akmenys yra mechaniškai pakeliami ir labiau priartinami prie žemės paviršiaus“, šiuo atveju akmuo nebuvo matomas atliekant darbus laukuose, nes pusė akmens buvo po žeme, „pravažiavus tą vietą, kurioje buvo akmuo, akmuo buvo iškeltas į paviršių ir taip sugadino kombaino pjaunamosios dalies sraigta“.

Vertinant šiuos pareiškėjo atstovo teiginius, pažymėtina, kad nors iš Lietuvos bankui

pateiktų duomenų matyti, kad akmuo buvo pakankamai didelis, kad jį būtų galima pastebėti ruošiant dirvą sėjai, tačiau tai iš esmės nėra teisiškai reikšminga aplinkybė nagrinėjamo ginčo atveju, nes nedraudžiamąjį įvykio sąlyga apibrėžia, kad žala neatlyginama dėl pašalinių daiktų ar objektų patekimo į apdrausto turto mechanizmus, o nagrinėjamu atveju – apdrausto kombaino atžvilgiu – akmuo yra laikytinas pašaliniu objektu, nes jis nėra kombaino sudedamoji dalis. Tai reiškia, kad net jei pareiškėjas ir nepastebėjo akmens, draudikas Taisyklėse apibrėždamas rizikas, dėl kurių žala nėra atlyginama, nurodė, kad tokiais atvejais, kai turtą apgadina pašaliniai daiktai, patekę į apdrausto turto mechanizmus, žala nėra atlyginama.

Kita vertus, draudikas papildomuose paaiškinimuose nurodė, kad rizika, kai technika sugadinama dėl dirvožemyje esančių akmenų, pasireiškia gana dažnai, todėl nuo šios rizikos galima apsidrausti papildomai už papildomą įmoką. Tai reiškia, kad draudikas tokiu atveju, kai draudėjas nori apsidrausti nuo rizikos dėl pašalinio objekto patekimo į apdrausto turto agregatus, mechanizmus ar prietaisus riziką, siūlo platesnį draudimo apsaugos variantą, tačiau, sutarus dėl minėto draudimo apsaugos varianto, draudikas prisiima didesnę riziką ir dėl to vartotojui yra apskaičiuojama didesnė draudimo įmoka.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad, kaip minėta, Taisyklių 4.1.11 papunktyje nurodyta, kad mobiliosios technikos nuostoliai neatlyginami dėl pašalinių daiktų ar objektų patekimo į apdrausto turto agregatus, mechanizmus ar prietaisus, o Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad pareiškėjo turtui buvo padaryta žala dėl akmens patekimo į apdrausto kombaino pjaunamosios dalies sraigta. Kadangi akmuo nėra kombaino dalis, taigi, laikomas pašaliniu daiktu, o tai atitinka Taisyklėse nustatytas nedraudžiamąjį įvykio sąlygas, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis